

Soukromá minianketa PROČ JSEM RADIOAMATÉR

Proč anketu: v dnešní uspěchané době děláme hromadu věcí, aniž bychom o nich přemýšleli – protože „se to má“, protože nás to baví, protože se to od nás očekává (ale kdo?), abychom si vydělali na živobytí apod. Vůbec neškodí se na chvíli zastavit a zamyslet se nad tím. Třeba zjistíme, že děláme věci nesmyslné a je na čase s tím přestat, a naopak, že nám chybí čas na to, co nás skutečně baví, ale co kvůli něčemu jinému zanedbáváme. Relace se časem mění – měníme se my a naše názory, mění se objekt našeho zájmu. Proto jsem se pokusil vypíchnout body, jež mnohé z nás u hobby drží, již jen proto, abychom si to uvědomili a nebyli radioamatéry jen z jakéhosi zvyku a setrvačnosti. S tím rizikem, že možná někteří naopak zjistí, že jim ten koníček vlastně již nic neříká a začnou se věnovat třeba pěstování kytiček. Nic proti tomu, spíše naopak, pokud jim to bude přinášet větší uspokojení.

Takže

1. **Kolektivní pojetí.** Z principu amatéři jsou ne zcela standartní skupina a jako taková má snahu držet pospolu a pomáhat si. Kdysi to bylo nutností – bez pomoci ostatních se nedala vybudovat vlastní stanice – ale dnes amatéři samotáři nejsou výjimkou. Přispívá k tomu katastrofická ekonomická situace radioklubů a i současné pojetí života a další vlivy. Hodně amatérů je ale dodnes amatéry proto, že mají partu kamarádů s kterými se dobře znají, setkávají se, a to nejen po radiových vlnách. Pokud vás toto oslovuje, tak jeďte na amatérská setkání, komunikujte po rádiu se svými kolegy ale i ostatními – třeba najdete další spřízněnou duši. Často diskutovaný hamspirit má svůj původ zde.
2. **Technika.** Kdo vysílá, potřebuje k tomu vysílač a to je technika. Zvláště mladé kluky technika vždy lákala. V této oblasti je vývoj snad nejvýraznější. Nechci popisovat nové technologie, zde je zajímavější jiný aspekt. Kdysi byli radioamatéři schopni v domácích podmínkách zkontrolovat ze součástek přístroje, srovnatelné s komerčními (pokud vůbec byly ty komerční dostupné a povedlo se součástky sehnat). Zatímco dnes jsou povětšinou naše výtvořky ve srovnání s relativně ekonomicky dostupnými komerčními výrobky na tom daleko hůře. Někomu to nevádí, pro někoho je to ale silně demotivující a troufám si říci, že většina již na konstruktérskou činnost rezignovala. Čili jen listujeme v časopisech, co se kde nového vyrábí, a občas si něco z toho koupíme.
3. **Závodní provoz.** Každý je od přírody soutěživý, někdo více a někdo méně. Radioamatérské závody jsou prostor, kde se lze vyřadit. Mnozí si ale místo sbírání trofejí ze světových závodů jen rádi zavysílají a užijí trošku pile-up. Pokud vám na umístění záleží, počítejte s tím, že je to dnes po umu hned o penězích a času. Transceivery, zesilovače, velké antény. Bez techniky výsledek neuděláte. S výhodou se dá spojit a vybudovat soutěžní klubovou stanici, mnozí jsou však individualisté. Na okraj – závodění nás bude bavit jen tak dlouho, dokud budou na pásmech protistanice. Pokud by jich nějak razantněji ubylo, mohlo by to mít lavinový efekt. Ale zatím tak daleko nejsme.
4. **DX provoz.** Je taková třešnička na dortu. Hodně amatérů se cítí být DXmany, již z toho titulu, že mají potvrzený dlouhý seznam zemí a zón, vlastní hromadu vzácných QSL od expedic apod. Vypíchnu jen jeden efekt. Mnozí tito jedinci se v důsledku již o „obyčejné, tuctové“ stanice nezajímají – v poslední fázi již jen sledují DX cluster na internetu a DX bulletiny a rádio zapínají pouze tehdy, když tam DX údajně je. Zásadně necékví – proč, přeci by je volaly většinou jen ti „obyčejní“. Vemte si, jak by to na pásmech vypadalo, pokud by to dělali všichni. Cékvily by pouze expedice a příležitostné stanice, všichni ostatní by byli za bukem, pásma

povětšinou prázdná. Asi to nebude to, co chceme, že?

5. **QSL lístky, diplomy.** Toto uvádím snad pouze pro přehled, neznám nikoho, pro kterého by bylo sbírání QSL hlavní radioamatérskou činností. Je to vlastně jen zůročení ostatní aktivity. V dnešní době ale papírových QSL ubývá, jsou nahrazeny těmi elektronickými. Diplomy jsou již něco jiného, je to něco jako vyšší úroveň a o úspěšnosti amatéra vypovídají více než počet QSL v krabicích.
6. **Portable aktivita.** Jak v minulosti tak i dnes radioamatéři rádi vyrazí do přírody si zavysílat. Je při tom legrace, obvykle nikoho nerušíte, úroveň šumu je daleko slabší než ve městech a z kopců to lépe šlape. Ale i zde dochází k posunu. Pokud si chce někdo z portable zazávodit a bere to vážně, tak už častěji volí variantu vybudovat si na kopci komplet stanoviště se zázemím a pořádnou stanicí. Dále přístup na mnohé kóty je dnes daleko komplikovanější než kdysi. Takže kouzlo dávných Polních dnů je pryč... Potom je zde druhý proud, ve stylu SOTA. Jedinci ve sportovním stylu zdolávají různé kóty a s QRP zařízením navazují nemnoho spojení. Chce to trošku i kondičku, což zrovna není pro pomalu stárnoucí amatérskou populaci...
7. **Expediční aktivita.** Míněno ve smyslu vyrazit někam na expedici, obvykle mimo Českou republiku a nejlépe do nějaké vzácné země. Motivací k těmto leckdy mohutným akcím je povícero – chtít aktivovat zemi, kde už dlouho nikdo nebyl, odpočinout si od civilizace (na druhou stranu, vysílat pořádně z expedice je pěkná makačka), naflákat tisíce spojení, splnit si životní sen, a nebo pouze státi se slavnějším v očích ostatních. Jsou megaexpedice, plánované s důkladností kosmických letů, s desítkami operátorů, přepravou vrtulníky, ale i ty menší, kdy se někdo služebně dostane někam na nestandardní místo a naváže pár spojení. Nevím, zda si to ty megaexpedice uvědomují, ale QSL lístek s tím druhým za náhodné spojení je leckdy daleko vzácnější a člověk si ho pamatuje více, než na jejich pileup, kde člověk strávil hodinu čekáním, než na něj přijde řada. Není nezbytné, aby každý měl QSO s expedicí na všech pásmech všemi druhy provozu...
8. **Speciální druhy šíření.** Tyto jsou obvykle doménou malé části amatérské populace, která se vyžívá v tom, že díky tomuto vzácnému šíření navazuje minimum spojení s ostatními jedinci s podobnou úchylkou (vlastně celé radioamatéření je úchulka, tak proč ne). Ale zase každé takové spojení je dovede potěšit a o tom to celé je.
9. **Práce s mládeží.** Tohle je jeden z momentů, jež nejpodstatněji ovlivňuje osud celého radioamatérství. Všichni stárneme, a jelikož mládeže moc nepřibývá, stárne celá amatérská populace. Občas se najde mladý amatér v rodině radioamatéra, ale to nestačí. Radiokluby jako místo, kde se s hobby mohou mladí seznámit, již povětšinou nefungují. Takže zbývá pár nadšenců, kteří se pokouší vést kroužky mládeže, s perspektivou, že snad třeba někdo z účastníků bude časem radioamatérem. Pro technicky zaměřenou mládež není radioamatérství příliš lákavé, kouzlo komunikace na dálku dnes již nefunguje. Navíc, jak bylo řečeno v bodu pojednávajícím o technice, sami si těžko postaví něco, co by jinde nešlo koupit hotové a bez námahy. Pro ty provozně zaměřené je tu dnes sice menší, ale pořád bariéra v nutnosti se seznámit s určitým množstvím vědomostí a složit zkoušky. Ne každý se přes ni přehoupne, na druhou stranu není žádoucí ji tlačit příliš dolů.
10. **QRP provoz.** Je něco, co se krapet vymyká hlavnímu proudu a právě proto může být pro někoho zajímavé. Objevovat možnosti radiových vln z opačné strany, tedy ne kam všude se dá udělat spojení, ale s čím ještě. A to neplatí jen o výkonu, ale i o zařízení – netřeba spoléhat jen

na komerční stroje.

11. **Digitální provozy.** Tato oblast zažila od dob mechanických dálnopisů raketový vzestup. Nemusím opakovat, že počítače jsou všude, ale zajímavější je to, jak postupně nahrazují (nechci říci vytlačují, ale...) operátora stanice. Mohou takto suplovat např. neznalost CW, to chápu, ale je smutné, když mezi sebou navazují při dobré slyšitelnosti digi spojení 2 stanice, nic si kromě reportu při spojení nevymění, a přitom by si klidně mohli pár minut popovídat na SSB či CW. Z pohledu technika jsou možnosti počítačů úchvatné, ale dělají komunikaci neosobní.
12. **Telegrafní provoz.** Myslím, že si zaslouží samostatný bod. Bývalo ctí každého HAMa morse ovládat. Dnes už samozřejmě neplatí, že na CW se dělají nejdelší spojení, ale i tak má své skalní zastánce (někdy až fanatické). Morseovka je cosi jako další řeč co člověk zvládá (i díky zkratkám), je to něco jako hudba, kterou je příjemné poslouchat, pokud to dávající umí. Ale amatéření na ní nestojí a s ní nepadá.

Tak co, našli jste si v seznamu (netvrším, že je kompletní) bod, kvůli kterému vám stojí za to jednou za 5 let utratit 500 Kč za prodloužení koncese? Či je raději proměníte v něco jiného? :-)